

Naročnina za Ljubljansko pokrajino: letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za pol leta 50 lir, za četrt leta 25 lir, mesečno 9 lir. Plača in toži se v Ljubljani

Uredništvo: Ljubljana, Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ulica 27. Tel. 33-03. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Izhaja vsak torek in petek

Ljubljana, torek 31. oktobra 1944

Preis - Cena L 0'80

Slovenci! Slovenke!

Izdajstvo in samopredaja Badoglijeve Italije, Rumunije in Bolgarije sta zidovstvu udingenim, med seboj povezanim sovražnikom Evrope omogočili, da so dosegli politične in vojaške uspehe, ki bi jim jih sicer junaki nemški vojak prepričali. Zato so se fronte približale tudi naši domovini.

Kaj imajo sedaj ti narodi od tega, da so jih njihove plačane klike, strahopetni kralji in regenti zapeljali iz neodvisnosti in mladane mirnodobskega stanja miru in reda k samopredaji? So si s tem mogoče kupili dozdeven mir? — Ne! — Stiska, beda, lakota, bolezn, kraje, ropi, nasilje, prostitucija, odvzete zasebne lastnine, zasledovanje vseh vernikov, revolucionarni sodni zbori, ki dajejo pobijati vse, kar ni dovolj sposobno za prisilno delo v Sibiriji, transporti na prisilno delo v ledenih stepe in tajge za Uralom ali siljenje v topovsko hrano pred komisarke brzostrelke — to je druga stran domnevnega miru, ki pomeni večno smrt teh narodov.

Da bi te morilske sovražnike zadržala in jim zadala takšen udarec, da se — premagani — ne bodo nikdar več upali navaliti na Evropo, zibelko kulture in civilizacije, se Nemčija za svojimi obrambnimi frontami oborožuje za uničenje protitudarec.

Sedaj je tudi za nas nastopila ura, da sodelujemo pri obrambi naše domovine in s tem Evrope, kakor tudi pri pripravah za zmagoviti, odločilni protitudarec in s tem nemškemu vojaku in našemu domobranstvu omogočimo pregnati v židovski službi stoječe Titove in druge tolpe, zadržati njihove

nadaljnje vpade in jih potem povsem uničiti.

Velikonemški Rajh je voljan, sprejeti našo domovino za varnostni zid. Ta pripravljenost pa more biti učinkovita le tedaj, če so tudi vsi za boj in delo sposobni Slovenci — moške in žene — pripravljene, biti boreci in branilci svoje domovine.

Ne mislimo se boriti kot topovska hrana ali kot najemniki tujih interesnih družb, temveč za svoj lastni obstoj, za svoje življenje, za svojo mladino in lepšo bodočnost svojega naroda.

To uro pada odločitev, ali se Slovenci priznavamo kot del evropske skupnosti, ali pa bomo tudi mi izginili v boljševičem kaosu. O naši sedanji odločitvi bodo nekoč sodili naši otroci. Če bodo ti takrat naše zadržanje blagoslovljali, ali če nas bo njihova kletev spremljala do sodnega dne, o tem odločamo mi v tej uri.

Zato izdajam v Ljubljanski pokrajini

OKLIC

za izvršitev vseh potrebnih obrambnih del v pokrajini proti boljševikom in njihovim zaveznikom in to pod varstvom Slovenskega domobranstva in nemških vojakov.

Vsak za boj in delo sposoben moški, vsaka odločna ženska, vsi Slovenci brez razlike osebe in stanu se bodo prostovoljno javili na izpolnjevanje dolžnosti za

BOGA, NAROD IN DOMOVINO!

Prezident Pokrajinske uprave
general LEON RUPNIK l. r.
Generalni inšpektor
Slovenskega domobranstva

Prišel je usodni čas, ko mora sleherni do konca storiti svojo dolžnost do naroda in domovine. Gre za obstoj našega naroda in za njegovo življenje. Nikogar ne sme biti, ki tega ne bi popolnoma razumel in tudi vseh posledic, ki jih terja sedanji položaj. Posebno pa morajo vse to pravilno razumeti gospodarski ljudje, ki še prav posebno vedo, da more samo v enotni in ustvarjajoči sili posvečenj Evrope uspevati naše gospodarstvo.

Zato se zlasti gospodarski ljudje

v celoti pridružujejo oklicu prezidenta gen. Rupnika in njegov klic, da vsakdo brez izjeme dela za blagor domovine, bo imel pri njih popolen uspeh.

V najbolj usodni uri, ko gre za obstoj našega naroda, bo vsak Slovenec, zlasti pa vsak gospodarski človek storil svojo dolžnost do svojega naroda in do evropske skupnosti.

Prezidentovo geslo: Naprej z vsemi silami za Boga, narod in domovino — je za vse nas ukaz, ki ga bomo izvršili do konca!

Z mednarodnega premogovnega trga

Spremembe pri proizvodnji in potrošnji premoga opisuje »Südost-Echo« takole:

V Angliji proizvodnja premoga se zmeraj nazaduje in se zaradi tega pričakuje nove omejitve pri razdelitvi premogovnih zalog za industrijo in za gospodinjstva. Premog se je spet podražil, kar pa povpraševanja in potrošnje ni prav nič omejilo. Komisija ameriških tehnikov, ki je zaradi instalacije novih, v Ameriki naročenih strojev obiskala mnoge angleške premogovnike, je ugotovila, da je velika ovira pri pospešitvi in povečanju proizvodnje tehnična zavezanost rudniških naprav. Mnogi premogovniki so v tehničnem pogledu še na isti stopnji, kakor so bili leta 1900. Finančno so angleške premogokopne družbe dobro zaključile zadnje poslovno leto, ker so pač večje produkcijske stroške prevalele na potrošnike in odjemalce premoga. Zasedenega

zemlja Francije in Italije Anglija ne bo mogla zalagati s premogom.

V Avstraliji so največje ovire proizvodnje mezdni spori in stavke. Od julija do začetka septembra se je proizvodnja zaradi stavk skrčila za okrog 200.000 ton. Tudi Avstralija ne bo mogla izvršiti dogovorjenih dobav premoga. Tako tudi Egipt ne more dobiti premoga iz Avstralije. Pred vojno je Egipt uvažal letno po 1,5 milijona ton premoga. Največ od tega je dajala Anglija, med vojno pa so bile dogovorjene tudi večje dobave iz Avstralije, ki jih zdaj najbrž ne bo. Manjši del egiptске potrošnje premoga krijejo dobave iz Južne Afrike.

V Turčiji se je v zadnjem četrtletju v primerjavi s koncem leta 1943, proizvodnja črnega premoga zvišala za 26%, rjavega pa celo za 58%. Pri tem pa je v večjih turških mestih občutno pomanjka-

Brez nemškega premoga

»Das Reich« opozarja, da preli deželam, ki so zasedene od anglo-ameriške in sovjetske vojske, pomanjkanje premoga ter opisuje važno vlogo, ki jo je imela Nemčija kot dobavitelj premoga v evropski gospodarski politiki.

Nemčija je bila za vse zasedene dežele, razen Belgije, in tudi skoraj za vso evropsko celino vso to vojno dobavitelj premoga. Storitve nemškega premogovništva in nemške prometne organizacije pri tem spadajo med največje uspehe vojnega gospodarstva. V desetletju pred to vojno je imel nemški izvoz premoga velike ovire. Anglija, največji svetovni izvoznik premoga, je imela z raznimi državami trgovinske pogodbe o dobavih premoga, Poljska, ki je bila za Anglijo, Nemčijo in USA četrti največji izvoznik premoga, pa je izpodkopavala nemški izvoz premoga z dumping-cenami. Tako se je nemški izvoz premoga v zadnjem predvojnem letu precej zmanjšal, takoj po vojni pa je povpraševanje po nemškem premogu močno naraslo v vsej Evropi. Tudi severne države s Švedsko na čelu, ki so prej pri svojih dogovorih z Anglijo in Poljsko zapirale svoje trge za nemški premog, so postale navezane na uvoz premoga iz Nemčije. Istočasno se je povečal tudi izvoz premoga v Italijo, pošiljati pa ga je bilo treba tudi v zasedeno Francijo in Nizozemsko ter v južnovzhodne dežele.

Zdaj so Južna Italija in Francija, Rumunija in Bolgarija in tudi Španija in Portugalska pri svoji preskrbi s premogom navezane na dobave iz Anglije in Združenih držav ali pa iz Sovjetske unije, pri čemer pa je malo upanja, da bi mogla iz teh dežel dobiti zadostne količine.

Ko je nemško premogovništvo med vojno svojo proizvodnjo povečalo, je proizvodnja angleških premogovnikov precej nazadovala. Nemčija je producirala l. 1938. poleg velikih količin rjavega premoga okrog 186 milijonov ton črnega premoga ter izvozila od tega 39 milijonov ton. V Angliji, ki ima le malo rjavega premoga, pa je bila proizvodnja črnega premoga 227 milijonov ton, izvoz pa 53 milijonov ton. Do lani se je angleška proizvodnja znižala na 194 milijonov ton ali za okrog 14%, v prvih mesecih letos se je znižala še za 6% in je bila tako sredi leta v primerjavi z zadnjim predvojnim letom znižana za več ko 20%. V letu 1943./44. je potrebovala Anglija nad 172 milijonov ton industrijskega premoga in je tako ostalo na razpolago samo 20 milijonov ton. To zadostuje komaj za domačo potrošnjo gospodinjstev in kje naj se potem vzamejo dobave za zasedene dežele? In če bi se

domača potrošnja še tako skrčila, kje je tonaža za izvoz premoga? Anglija nikakor ne more dati najpotrebnejših količin premoga. Sama Italija je v treh letih dobila iz Nemčije več ko 40 milijonov ton premoga. Vsak mesec je šlo čez Alpe po železnici v Italijo nad 1 milijon ton premoga. Italijanska produkcija krije samo 4% potrošnje in glavni ital. premogovniki so v Severni Italiji. Francija, ki je imela pred vojno znatno lastno produkcijo (51 milijonov ton l. 1939.), a je tudi precej uvažala, je dobivala iz Nemčije mesečno okrog 1,5 milijona ton premoga in 0,25 milijona ton koksa. V Italijo in Francijo skupaj je Nemčija pošiljala letno nad 20 milijonov ton.

Združene države Severne Amerike najbrž tudi ne bodo mogle pripraviti premoga za zasedene evropske dežele. Njih izvoz v zad-

njih predvojnih letih je bil 10 do 15 milijonov ton in je ostal po večini v ameriških deželah. Zdej med vojno so morali v Združenih državah že nekajkrat omejiti domačo potrošnjo in še bolj ko iz Anglije bi bil iz Severne Amerike oviran izvoz zaradi pomanjkanja tonaže. Iz Sovjetske unije pa sploh ni mogoče pričakovati dobav premoga, ker so bili najvažnejši premogovniki med vojno razdejani.

Tako ni upanja, da bi evropske dežele pod anglo-ameriško zasedbo dobile nadomestilo za nemški premog. Premoga ne bo dovolj za kurjavo, še huje pa bo pomanjkanje industrijskega premoga, kar bo povzročalo hude ovire in zastoj v gospodarskem življenju in morda tudi veliko brezposelnost. V teh tegobah pa se bo utrdilo spoznanje, da se lahko Evropa reši in obdrži le z lastnimi močmi.

Proizvodnja olja na Hrvaškem

Da bi se zboljšala preskrba jedilnega olja, namerava hrvaška vlada razširiti nasade oljnih rastlin, predvsem ogrščice, sončnice, soje in ricina, na skupnih 40.000 ha. »Südost-Echo« komentira ta načrt takole:

Navedene oljne rastline, razen ricina, so na Hrvaškem kultivirali že pred vojno. V povprečju zadnjih treh predvojnih let je bil uspeh naslednji:

ogrščica	
nasadi	10549 ha
ves pridelek	39034 metrskih stotov hektarski pridel. 3.7 metrskih stotov
sončnice	
nasadi	3426 ha
ves pridelek	46054 metrskih stotov hektarski pridel. 13.4 metrskih stotov
soja	
nasadi	1611 ha
ves pridelek	15654 metrskih stotov hektarski pridel. 9.7 metrskih stotov

Nasad vseh treh oljnih rastlin so obsegali 15.586 ha, a ogrščica, ki jo je bilo največ, je dala najmanjši pridelek, ker niso izbirali najprikladnejših vrst. Najboljša oljna rastlina za Hrvaško je sončnica in bilo bi koristno, če bi ji odmerili od vseh zemljišč, določenih za pridelovanje oljnih rastlin, približno dve tretjini. Hektarski nasad sončnice da okrog 800 kg olja. To pomeni, da so v mirni dobi na Hrvaškem pridobili iz sončnic okrog 27.500 metrskih stotov olja. L. 1942., ko so se kulture sončnice razširile na 14.000 ha, bi morali pridobiti že 112.000 metrskih stotov olja. Vse tri oljne rastline bi morale dati na nasadih od 40.000 ha na leto okrog 250.000 metrskih stotov olja.

ste na Hrvaškem okrog 4,3 milijona oljk, ki dajo na leto 45.000 do 60.000 metrskih stotov olja. Zaradi vojnih razmer se da računati zdaj z letno proizvodnjo okrog 50.000 metrskih stotov. Ta proizvodnja pa je zelo skromna in bi se dala pod normalnimi pogoji znatno povečati.

S proizvodnjo olivnega olja vred bi se mogla proizvodnja rastlinskega olja in maščob na Hrvaškem ceniti na letnih 300.000 metrskih stotov. To bi bilo zadostno, kajti zdaj navajajo za preskrbo prebivalstva samo 120.000 metrskih stotov, pri čemer prideta letno na vsakega prebivalca samo 2 litra olja. Če bi preskrbo prebivalstva z oljem povečali za 50%, bi ostal še presežek 120.000 metrskih stotov olja in rastlinskih maščob. S tem presežkom bi Hrvaška lahko plačala del svojega uvoza in tako je v njenem največjem interesu izvedba načrta o povečanem pridelovanju oljnih rastlin.

Prijava zalog

Prevod razglaš:

Opozarjamo vse trgovce, zadruge, peke in gostilniške obrate, da oddajo prijavo zaloga na predpisanih obrazcih, najkasneje do 4. novembra. Vpisati se mora vse blago, ki je v zalogi na dan 31. oktobra.

Tako izpolnjene obrazce naj prinese prizadeti na »Prevod«, Gosposka ulica 12/I, soba št. 11, in sicer od 2. do 4. novembra.

Pripominjamo, da se morajo zgoraj omenjeni obrati točno držati določenega roka, sicer bomo primorani zamudnikom ustavititi nadaljno dobavo racioniranega blaga.

Zoper bolezn: SLABOKRVNOST, ŽIVČNOST, ISHIJAS, DRISKA, ZAPEKA, NOSNI KRVOTOK, GLAVOBOL, imamo UNIVERZALNO ZDRAVILO, ki bo ob današnji draginji še posebno dobrodošlo, kar bo zanesljivo pomagalo in vas ni stalo.

OKVIRI * UMETNINE
GOSPOSVETSKA 3
GALERIJA „OBERSNEL“

KAREL PRELOG - LJUBLJANA

MODA IN GALANTERIJA NA DEBELO IN DROBNO

Nabava drv

V prejšnji številki »Trgovskega lista« smo objavili pojasnilo Združenja trgovcev v Ljubljani, kako se mora sestaviti pismena prošnja za izdajo prevoznice za drva. Prošnja se mora nasloviti na Pokrajinski gospodarski svet. Kaj vse se mora navesti v prošnji, je v pojasnilu Združenja natančno navedeno. Prošnja je treba predložiti v predhodno vidiranje Direkciji državnih gozdov v Ljubljani. Od Direkcije vidirana prošnja se predloži Uradu za kurivo pri Pokrajinskem gospodarskem svetu, ki odmeri na podlagi v prošnji navedenih in potrjenih podatkov prosilcu njemu pripadajočo količino drv. Nato mu izda prevoznico za drva.

Omeniti moramo še, da dobe zasebniki, ki imajo družine do 4 članov, dovoljenje za uvoz do največ 6 m³ drv (ne 12 m³), družine z nad 4 družinskimi člani pa največ 8 m³ (ne 16 m³).

Tudi te prošnje mora vidirati Direkcija državnih gozdov.

Cement iz Slovaške

Slovaške cementarne so tudi letos še precej dobro zaposlene, čeprav se je izvoz cementa od lani močno skrčil. Preskrba cementarn s premogom je zadovoljiva, dovolj pa je na razpolago tudi pomožnega materiala in vagonov za odvoz proizvodnje. Prodaja cementa se je od lani zmanjšala za 25%. Domača potrošnja je na primerni višini, izvoz pa je omejen na Protektorat in Madžarsko. Z Madžarsko je bil letos spomladi dogovorjen izvoz 2500 vagonov cementa in v kolikor dopuščajo transportne razmere se ta pogodba tudi izvršuje. V Protektorat so letos izvozili le manjše količine, doslej komaj 200 vagonov. Na domačem trgu se je cement podražil za 3 Ks za 100 kg, v Madžarsko pa izvažajo cement po ceni, ki je veljala tedaj, ko je bila sklenjena pogodba o izvozu.

Novo kanadsko vojno posojilo

Kanada je morala razpisati novo, sedmo vojno posojilo, ki bo znašalo 1.3 milijarde dolarjev ter bo za 100 milijonov presehalo šesto vojno posojilo.

Finančni minister je v parlamentu v svojem proračunskem govoru razložil, da bodo v proračunskem letu 1944/45, državni izdatki znašali 6 milijard dolarjev, sami vojni izdatki pa se bodo zvišali za pol milijarde. Več ko polovico državnih izdatkov morajo kriti posojila. Dosedanjih šest vojnih posojil znaša skupaj 7.2 milijarde dolarjev.

Kaj je Nemčija dajala Bolgariji

Minister za propagando v sedanjih bolgarskih vladi je v svojem govoru po radiju irdil, da je Nemčija 4 leta izerpavala vse bolgarske gospodarske vire. V tej dobi je iz Bolgarije izvozila za 47 milijard levov blaga, ne da bi za to kaj dala. Te očitke izkoriščanja zavrača »Deutsche Adria Zeitung« takole:

Nemčija in Bolgarija sta bili dolga leta v najtesnejših gospodarskih stikih. Nemčija je bila največji dobavitelj bolgarskega narodnega gospodarstva in najboljši odjemalec bolgarskega izvoza. Tako je bilo v mirni dobi in tako je ostalo tudi med vojno. O nemškem izkoriščanju ne more biti govora, kajti po bolgarski trgovinski statistiki se je blagovna izmenjava med obema državama razvijala takole:

	Bolgarski izvoz v Nemčijo	Bolgarski uvoz iz Nemčije v milijonih mark
1941.	187.4	260.4
1942.	286.1	289.1
1943.	295.8	367.4

V letih 1939. do 1943. je Nemčija izvozila v Bolgarijo za okrog 120 milijonov mark več blaga, kakor pa ga je dobila iz Bolgarije, poleg tega pa je tudi v največji meri prispevala k razvoju pro-

duktivnih sil bolgarskega narodnega gospodarstva. Krepila je bolgarsko kmetijstvo, ko je nudila kmetijski proizvodnji dežele višje cene, kakor so bile na svetovnem trgu. V okviru nemško-bolgarskega kmetijskega instituta je dajala Nemčija Bolgariji neomejeno na razpolago vse svoje znanstvene in praktične izkušnje. V velikih količinah je dobavila Bolgarija iz Nemčije semensko žito in Nemčija je smotno podpirala bolgarsko pridelovanje tobaka. Ker sta šli skoraj dve tretjini tobaka izvoza v Nemčijo, je Bolgarija lahko znatno razširila svoje tobačne nasade. Nemčija je vsako leto dajala kmetijski stroje in orodje ter gnojila, dajala pa je tudi raznovrstne industrijske izdelke za potrošnje: tekstilne in kemične izdelke, surovo železo, kovine itd. Te industrijske dobave so bile leta 1942. že šestkrat večji kot leta 1937. Naštevane nemških dobav ni potrebno, ker lahko nevtralnino inozemstvo tudi iz bolgarske uradne statistike vidi, kako je bilo v resnici. Obe državi sta bili v harmoničnih gospodarskih odnosih in gospodarske krize, ki je zdaj nastopila v Bolgariji, so krivi samo oni, ki so spremenili bolgarsko politiko.

Gospodarski program Indije

Tudi Indija ima svoj velikopotezni gospodarski načrt, ki so ga sestavili indijski gospodarstveniki po svojem obisku v USA in Angliji. Namen tako znanega »bombajskega načrta« je v bistvu ta, da bi se v petnajstih letih kmetijska proizvodnja povečala za 135, industrijska pa za 500%. Za napredek kmetijstva so predvideni krediti do 7.5 milijarde funtov šterlingov, industrijski del bombajskega načrta pa državne pomoči ne omejuje, ker računajo menda z zadostno udeležbo privatnega kapitala.

»Das Reich« je indijski gospodarski načrt med drugim označil takole: Od 400 milijonov indijskega prebivalstva je približno 300 milijonov v kmetijstvu, ki doslej ni kazalo tolikega napredka, da bi bilo mogoče upati na podvojitve kmetijske proizvodnje v razmeroma kratki dobi 15 let. Pri gospodarski primitivnosti in zaostalosti pa ni mogoče misliti, da bi se ogromne množice indijskih kmetov mogle dovolj hitro privaditi na kmetijske stroje, ki so potreb-

ni pri pospešitvi in povečanju proizvodnje. Strokovnjaki sodijo, da bi bil že velik uspeh, če bi se pridelok žita in sočivja povečal za 25%, proizvodnja mleka pa za 75%.

Več upanja na uspehe ima industrijski načrt, ki predvideva v prvi vrsti večjo proizvodnjo električne energije ter znatno pridobivanje premoga in rud. Indija ima na razpolago znatne vodne sile, ležišča črnega premoga pa cenijo na več ko 3 milijarde ton. Sedanja kapaciteta jekla od 5 milijonov ton je sicer znatna, ne ustreza pa niti od daleč domači porabi jekla, ki bo povečana pri nameravani industrializaciji in pri mehanizaciji kmetijstva. V Indiji je zdaj okrog 18 milijonov industrijskih delavcev, pri izvedbi industrijskih načrtov pa se bo moral ta stalež močno povečati. Pri svojem industrijskem načrtu računajo Indijci predvsem na pomoč tujega kapitala in so morda indijski gospodarstveniki, ki so načrte predstavili, v Severni Ameriki tudi dobili razne obljube, ki so pa gotovo zvezane s takimi pogoji, da je še veliko vprašanje, če se bo povprečni narodni dohodek Indije po izvedbi vseh načrtov res podvojil, kakor so napovedovali sestavljalec bombajskega načrta.

Pozor stavbeniki in hišni posestniki!

Dobavljam, polagam, stružim ter ločim tudi stare parkete

Josip Brlec

Ljubljana, Kolodvorska 28 - Tel. 37-68

Pridobivanje paprike

Kakor krompir in paradiznik, je tudi paprika južnoameriška rastlina, ki je prišla v Evropo čez Španijo. Pod imenom »španski poper« jo prvič omenja l. 1494. neki zdravnik iz Španije v svojih zapiskih. Na Madžarskem, kjer je pridelovanje najbolj razvito, so papriko menda udomačili Turki. Že nad 400 let igra važno vlogo v prehrani madžarskega prebivalstva, v splošni trgovinski promet pa paprika ni prišla pred začetkom 19. stoletja. Na Moravskem so papriko sadili že l. 1580. V evropskih deželah se je paprika udomačila sporedno s paradiznikom, ki pa se je v raznih deželah prej in bolj uveljavil.

Pri pridelovanju paprike tekmuje z Madžarsko Španija, ki prideluje na leto 8 do 10 milijonov kilogramov. Tudi v Bolgariji je pridelovanje intenzivno, po kakovosti in količini pridelka pa sledi Bolgariji Srbija. Klasična dežela paprike pa je Madžarska, kjer živi od tega pridelka nad 20.000 družin. Do l. 1934. je bilo na Madžar-

skem pridelovanje paprike svedobno in neomejeno, zdaj pa se večji nasadi rajonirani, da paprika, ki je važno izvozno blago, ne bi trpela pri svoji kakovosti. Središče velikih nasadov paprike za izvoz so Szeged, Kalocsa in Sárköz. Za domačo potrošnjo smeje seveda kmetje saditi papriko na svojih zemljiščih brez posebnega dovoljenja in so tako pod kontrolo le nasadi za izvoz namenjenega pridelka. Na Madžarskem je paprika med prvimi kmetijskimi proizvodi, ki so dobili že l. 1918. državno zaščitno znamko. Zmleta paprika v količinah nad 1 kg sme priti v promet samo z državnim plombo. V povprečju zadnjih let izvažajo iz Madžarske po 8000 metrskih stotov sveže paprike in prevzema skoraj ves ta izvoz že nekaj let Nemčija.

V Nemčiji je že od nekdaj precej intenzivno pridelovanje paprike v pokrajinah Ostmarke, v zadnjih letih pa se močno pospešuje tudi drugod.

Slovaška zunanja trgovina in Nemčija

Leta 1939. je imela Nemčija v slovaški zunanji trgovini delež pri uvozu 85.1%, pri izvozu pa 75.8%. Pozneje se je nemški delež znižal, kar je razumljivo, ker je Slovaška dobila nove partnerje v svoji zunanji trgovini. L. 1942. je bil nemški delež pri slovaškem uvozu 69.7%, pri izvozu pa 65.2%. Od lani se nemški delež spet zvišuje, ker je najprej odpadla kot trgovinski partner Slovaške Italija, zdaj pa so odpadli Turčija, Romunija in Bolgarija. Z manjšimi deleži sta ostali Madžarska in Švica, hrvaški delež pa se je znižal pri slovaškem uvozu na 0.6%, pri izvozu pa na 0.7%.

Zunanja trgovina USA

Prvič je sedaj podal upravnik ameriškega zunanega gospodarstva, urada letno poročilo o ameriški zunanji trgovini na zasebne račune v l. 1943. Poročilo je bilo namenjeno za ameriški kongres. Po tem poročilu se je za račun zasebnikov uvozilo blaga za 2.5 milijarde dolarjev, kar je več, kakor so USA v l. 1939. sploh uvozile blaga. Tudi zasebni izvoz v višini 2.25 milijarde dolarjev je prekosil povprečni celotni izvoz USA v zadnjih treh letih, ki je dosegel le 1.9 milijarde dolarjev. Zunanja trgovina USA je narasla tako zelo predvsem zaradi iberameriških dežel (brez Argentine), katerih uvoz iz USA je narasel za 50%. Da bi se ta napredek izkoristil, so se v zadnjem času dovolile nove olajšave za severnoameriške izvoznike v Srednjo in Južno Ameriko. Upravnik gospodarstva urada je nadalje naglasil, da so dosegle USA pri preureditvi gospodarstva na mirni čas veliko prednost pred Vel. Britanijo, katere zunanja trgovina je po količini nazadovala za 50, po vrednosti pa celo za 70 odstotkov. Zopetna obnova angleške zunanje trgovine po vojni bo precej težavna, ker se ameriški zaveznik prav nič ne obotavlja, da že sedaj izkoristi angleško stisko čim bolj v svojo korist.

Ali ste že poravnali naročnino?

J. J. NAGLAS
TOVARNA POHIŠTVA
LJUBLJANA

Franc Ksav. Souvan

Ustanovljeno l. 1835

Manufaktura, trgovina na debelo in na drobno

Ljubljana — Mestni trg šte. 24

Suhe gobe stalno kupuje in prodaja

Mira Čuček

Ljubljana — Sv. Petra cesta šte. 13